

Vejby-Tibirke årbog 2001

Udgivet af Vejby-Tibirke Selskabet 2001

© Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele heraf er kun tilladt med Vejby-Tibirke Selskabets skriftlige tilladelse. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

Tryk:
BM Grafik ApS
3210 Vejby · Tlf. 48 70 52 00

Oplag: 1000 eksemplarer
ISBN 87-88319-23-7
ISSN 0108-2906

Layout, sats og reproduktion:
WICTOR grafisk produktion
www.wictor.dk · Tlf. 48 26 18 48

Redaktion:
Niels Jørgen Larsen og Stig Olkjær.

Omslagsillustration:
Nature Morte 1920. William Scharff. Akvarel 64 x 52 cm.
Tilhører Vejby-Tibirke Selskabet. Foto: Stig Olkjær.

Indhold

Forord <i>Af Niels Jørgen Larsen</i>	5
På stjernekekik i Tisvilde <i>Af Michael Quaade</i>	7
Scharff, Mosekonen, myte og modernisme <i>Af Niels Jørgen Larsen</i>	17
Husene på Vejby Strand <i>Af Peter Olesen</i>	31
Endnu i nat... <i>Af Kaj Walther</i>	39
Tisvildeleje - lyset, lugten og lyden... <i>Af John Milland</i>	45
Vedtægter for Vejby-Tibirke Selskabet <i>Vedtaget på generalforsamling den 6. august 2000</i>	59
Adresser <i>Vejby-Tibirke Selskabet</i>	63
Æresmedlemmer <i>Vejby-Tibirke Selskabet</i>	64

Forord

Maleren Kaj Walther kendte sin skæbne, da han sluttede sin sidste artikel – med sit elskede Grønland som emne – i Trongårdsavisens martsudgave 2001 med at gengive et vers, der står indhugget på soklen af et marmorkors på kirkegården ved Ivigtut.

Kaj Walther døde sidst i marts, 84 år. Vejby Tibirke Selskabets årbogsredaktion har valgt at ære Kaj Walthers minde med at optrykke en anden af hans seneste artikler, som han skrev under opholdet på Trongården i Vejby. Om soiréballer og ikke mindst om at cykle gennem Tibirke Bakker med Seedorfs »Endnu i nat« i tankerne. Med Kaj Walther har vort område – banalt udtrykt – mistet en stor personlighed. Det er bare at håbe, at kommende generationer kunne tage ved lære at hans iagttagelsesevne, talent, charme, intelligens og menneskesyn.

Kaj Walther blev i 1950'erne mere accepteret som kunstner, da William Scharff tilbød ham modeljob. Scharff er et naturligt emne for årets årbog igennem den fornemme udstilling »Mellem myte og modernisme« på fire af landets kunstmuseer. »Mosekonen« er på turné!

Denne årbog, som er blevet til under lidt strammere produktionsforhold end normalt, kan desuden berette om Astronomisk Selskabs overtagelse af Wieth-Knudsens observatoriet på Mar-

got Nyholmsvej. N. P. Wieth-Knudsen - død 1993 - og fru Inger blev i 1987 æresmedlemmer af Vejby-Tibirke Selskabet, og fru Wieth-Knudsen kunne senest opleves på sidste års generalforsamling med skarpe og korrekte kommentarer til bestyrelsens kluntede sproglige formulering af de nye vedtægter!

Årets årbog rummer desuden, udover en appetitvækker til Peter Olesens kommende bog om sommerhuse i Vejby Strand, også en charmerende erindring fra John Milland om Tisvildeleje i 1950'erne. I den forbindelse skal vi igen opfordre selskabets medlemmer til at bidrage med indlæg til årbogen. Vi savner personlige beskrivelser også af »den nære fortid«, som pludselig vil være glemt med den hastighed vort samfund udvikler sig. Har du i øvrigt - kære læser - husket at fortælle om årbogen og selskabet til dine børn og din nabo?

Vejby maj 2001 - Niels Jørgen Larsen

På stjernekek i Tisvilde

Dr. N. P. Wieth-Knudsen Observatoriet

er atter i funktion

Af Michael Quaade

bservatoriet er opkaldt efter Dr. Niels Palle Wieth-Knudsen, som arbejdede her helt frem til sin død i 1993. I dag videreføres det astronomiske arbejde i observatoriet af Astronomisk Selskab.

Placeringen af observatoriet er meget velvalgt. Tisvilde er et af de allerbedste steder i Danmark med hensyn til astronomiske observationer. Nattehimmelen oplyses ikke af større byer i nærheden og luften er efter danske forhold meget rolig, så gengivelsen af himmellegemerne i kikkerten ikke udtværes af lufturo eller drukner i baggrundslys. Enhver, der går udenfor under åben himmel en mørk og klar nat i Tisvilde, vil ikke kunne undgå at lægge mærke til den helt usædvanligt smukke stjernehimmel.

Observatoriets indretning

Det var Wieth-Knudsen selv, der stod for opførelsen af observatoriet i 1959. Takket være en omhyggelig planlægning er den lille bygning udnyttet til det yderste. Arbejdet blev udført af tømremester Ove Westphal og hans daværende lærling Peter Svensson. I 1999 kom Peter Svensson atter på arbejde i observatoriet, denne gang var opgaven at lægge et nyt tag, da det gamle efterhånden var blevet utæt.

Bygningen er opført af gasbetonblokke og måler 7 x 7 meter. Indretningen er domineret af det, man i dag kalder et køkkenalrum. Her findes opholds- og arbejdsfaciliteter som køkken, spiseplads og skrivebord. Der er et soveværelse med to senge og et rummeligt klædeskab. Sengene tjener også som opbevarings-

plads, og rummer i dag to ekstra madrasser til at lægge på gulvet. Observatoriet rummer også et lille badeværelse med bruser og toilet.

Kuppelrummet er hævet med gulvet i to meters højde i et hjørne af bygningen. Kuplen har en diameter på knap 3 meter og man kommer derop ad en trappe fra stuen. Midt i kuppelrummet er teleskopet anbragt på en solid, muret sokkel. Den drejelige kuppel har en lodret spalteåbning, så kikkerten kan rettes mod hele himmelhalvkuglen. Loftshøjden under kuppelrummet er lidt lavere end i resten af huset. I en del af dette areal - delvis inde under trappen, der fører op til kuppelrummet - er der indrettet et ganske lille mørkekammer til fotoarbejde. Ellers er denne del af huset udnyttet til køkkenskabe og et redskabsrum med adgang udefra.

Observatoriet ligger på en grund med et areal på 1600m². Tisvilde Hegn ligger kun få hundrede meter fra grunden og der er omkring tre kilometer til Kattegat.

*Dr. N. P. Wieth-Knudsen Observatoriet på Margot Nyholmsvej.
Foto Stig Olkjær.*

Wieth-Knudsens observationsarbejde

Wieht-Knudsen havde en doktorgrad i Astronomi fra Universitetet i Lund i Sverige. Emnet for hans doktordisputats var analyser af dobbeltstjerner baner. En dobbeltstjerne er to stjerner, der kredser omkring hinanden. De er ofte svære at observere, fordi de ses som to meget tætliggende lysprikker i kikkerten. Opgaven ved sådanne observationer er at måle de to stjerner indbyrdes position. Det er vigtigt at gentage observationerne med nogen tids mellemrum, fordi stjernerne på grund af banebevægelsen flytter sig i forhold til hinanden. Et omløb tager ofte adskillige år. Wieth-Knudsen foretog disse målinger med et specielt okular forsynet med mikrometerskruer.

Et andet af Wieth-Knudsens astronomiske virkefelter var måling af tidspunkter for måneokkultationer. Når Månen bevæger sig forbi en stjerne og skjuler den, kaldes det for en måneokkultation. Stjernernes position på himlen er forholdsvis velkendt, mens Månen på grund af tyngdekraften fra Solen, Jorden og de andre planeter bevæger sig på en måde, der ikke er så ligetil at forudberegne med stor præcision. Ved at måle, hvornår Månen passerer en stjerne med en kendt position, kan man få et bedre kendskab til dens banebevægelse. IOTA - International Occultation Timing Association - har indstiftet en pris, der bærer Wieth-Knudsens navn. Den tildeles personer, der har gjort en særlig indsats indenfor dette felt.

Wieth-Knudsens hustru, fru Inger Wieth-Knudsen tog del i meget af det astronomiske arbejde. Det kunne f.eks. være en del af tidtagningen ved observation af måneok-

*Hans Sørensen viser bornholmerurets bagside.
Resten af 'bornholmeruret' står i køkkenet. Foto Stig Olkjær.*

kultationer. Observatoriet rummer et pendulur (Bornholmerur), der er indbygget i væggen således at en ekstra sekundviser på urværkets bagside kan ses fra kuppelrummet. Pendulets længde er afpasset, så uret tikker netop en gang hvert sekund. Wieth-Knudsen havde opøvet evnen til at kunne bestemme tidspunktet for en okkultation med tiendedele sekunders nøjagtighed ved at vurdere hvornår i perioden mellem to tik, at stjernen forsvandt bag Månen. Viseren i kuppelrummet gav sekunderne og nede i stuen kunne fru Wieth-Knudsen holde øje med minutterne.

Observatoriets teleskoper

Det 20cm Meade LX3 teleskop, der i dag er anbragt i observatoriet er den tredje kikkert, der er opstillet her.

Det første teleskop, der blev opstillet i 1959 var en Newton spejlkikkert med en spejldiameter på 11cm og en længde på omkring 70cm. Wieth-Knudsen havde selv bygget teleskopet og opstillingen, bl.a. med en motor fra en grammofon. Motoren drejer kikkerten langsomt, med én omgang i døgnet fra øst mod vest. På den måde korrigeres for Jordens rotation så kikkerten følger stjernerne, når de bevæger sig hen over himlen i nattens løb.

Da Wieth-Knudsen fyldte 60 i 1969 fik han et 30cm spejl i fødselsdagsgave. Teleskopet med dette spejl var ligeledes konstrueret af ham selv. Det stod i observatoriet frem til 1999. Dette teleskop var meget stort – næsten to meter langt – og kunne kun med nød og næppe være i det lille kuppelrum. Hertil kom et system af kontravægte, der var anbragt vinkelret ud

Køkkenet i observatoriet, med 'bornholmeruret' til venstre, hvor fru Wieth-Knudsen aflæste 'minutterne'. Foto Stig Olkjær.

til en afstand på over en meter fra midten af teleskopet. På spejl-kikkerter af denne type er okularet anbragt nær kikkertens øverste ende. Når kikkerten rettedes mod objekter, der stod højt på himlen, var det derfor nødvendigt at stå på en stige for at kunne se ind i okularet. Disse omstændigheder resulterede i, at der var temmelig trangt i kuppelrummet. Dengang var observationer ved teleskopet derfor et typisk enmandsarbejde og Wieth-Knudsen var da også i almindelighed ene om at foretage observationerne, assisteret af fru Wieth-Knudsen når det var påkrævet. I dag er dette teleskop taget ned for at blive renoveret, bl.a. med ny aluminiumsbelægning på sejlet. I Astronomisk Selskab håber vi at det i løbet af et par år bliver muligt at opføre en lidt større kuppelbygning, hvor det store teleskop kan blive opstillet under bedre forhold.

Dr. N. P. Wieth-Knudsen observerer okkulationer under anvendelse af øje-øre metoden. Foto: Inger Wieth-Knudsen (gengivet fra gl. tryk).

Siden 1999 har der stået et Meade LX3 Schmidt-Cassegrain teleskop, udlånt af Astronomisk Selskabs instrumentpulje. Dette

teleskop har et spejl med en diameter på 20cm. Optikken er en sindrig kombination af to spejle og en korrektionslinse, der giver en meget kompakt konstruktion. Selv om teleskopet har en optisk brændvidde på to meter, kan det alligevel være i et kikkertrør på mindre end en halv meter. Takket være den kompakte kikkert er der nu god plads i kuppelrummet - vi har en enkelt gang været 16 personer deroppe på en gang. Der er en række okularer til teleskopet, så man kan variere forstørrelse og synsfelt alt efter hvilke objekter man vil observere. Teleskopet kan påmonteres et kamera eller et elektronisk fotometer til måling af stjerners lysstyrke.

Meade LX3 Schmidt-Cassegrain teleskopet under den lukkede kuppel i observatoriet. Teleskopet er udlånt af Astronomisk Selskabs instrumentpulje.

Foto Stig Olkjær.

Observatoriets aktiviteter i dag

I 1999 overdrog fru Inger Wieth-Knudsen observatoriet til Astronomisk Selskab. Dette fandt sted den 4. juli, netop på 40-års dagen for observatoriets indvielse i 1959. Astronomisk Selskab er den ældste og største af Danmarks 15-20 astronomiske foreninger. Foreningen har omkring 800 medlemmer og varetager landsdækkende formidlingsvirksomhed i form af bl.a. bladudgivelse og foredragsarrangementer. Som et væsentligt led i denne virksomhed har foreningen påtaget sig den opgave at videreføre Dr. N.P. Wieth-Knudsen Observatoriet som aktivt astronomisk observatorium.

Observatoriets virksomhed falder i dag indenfor tre områder:

- Formidling overfor offentligheden.
- Undervisningsmæssige sammenhænge.
- Amatørastronomers observationsprojekter.

Formidlingsarbejdet er til stor glæde for mange mennesker. Et grundlæggende kendskab til det Univers, vi lever i, er et centralt led i moderne menneskers kulturelle baggrund. De alment tilgængelige observatorier som f.eks. Rundetårn i København og Urania Observatoriet i Aalborg spiller en helt central rolle i formidlingen af denne del af vores kultur, som ikke kan opnås på anden måde. På grund af de gode

Inger Wieth-Knudsen var, på trods af at hun havde brækket lårbenet, selv til stede ved genindvielsen af Observatoriet efter at have overdraget bygningen i Tisvilde, til Astronomisk Selskab. Foto: Torben Tastrup (gengivet efter gl. tryk).

observationsforhold er Wieth-Knudsen Observatoriets et af landets bedste til dette formål. I Tisvilde er det muligt at se galakser i mange millioner lysårs afstand og de svagt lysende tåger i Universet, hvor stjernerne fødes og dør. Naturligvis kan man ikke få noget at se, der kommer i nærheden af de farvestrålende optagelser, som foretages ved de store observatorier med teleskoper på flere meters diameter i f.eks. Sydamerika og på De Canariske Øer, men det ændrer ikke ved den kendsgerning, at ingen billeder kan erstatte oplevelsen af at se de fjerne objekter med egne øjne.

Der er åbent hus i observatoriet den sidste lørdag i hver måned og til disse arrangementer kommer der mange gæster fra nær og fjern.

Vejby-Tibirke Selskabets medlemmer er naturligvis velkomne i Dr. N.P. Wieth-Knudsen Observatoriet.

Astronomisk Selskab varetager i tilknytning til observatoriet også andre former for formidling i Tisvilde. Medlemmer af foreningen har holdt foredrag om astronomi i biografen og vi har præsenteret observatoriet ved Kildemarkedet i september 2000.

Astronomi et populært emne i undervisningen, både i folkeskolen og gymnasiet. For et par år siden blev astronomi efter flere års forarbejde med forsøgshold mv. oprettet som egentligt valgfag i gymnasiet. Herudover indgår undervisningsforløb indenfor astronomi i mange andre fag, f.eks. fysik og naturfag.

En ekskursion til et observatorium kan være et højdepunkt i et sådant forløb. På denne måde kan eleverne komme til at se nogle af de objekter, de har arbejdet med i timerne. Wieth-Knudsen Observatoriet har kontakt til flere skoler i Helsingør og andre steder på Sjælland samt Frederiksborg Gymnasium i Hillerød. På længere sigt er det planen, at eleverne skal kunne få optagelser og andre former for observationer med hjem til brug i projektarbejde mv.

Danmarks Lærerhøjskole, Uni-C, Tycho Brahe Planetarium og Undervisningsministeriet, har søsat et projekt, ION - Internet-baserede Observatorier i Naturfagsundervisningen. Planen er, at elever skal kunne benytte teleskoper via fjernbetjening fra deres

skole. Sammen med bl.a. Århus Universitets Ole Rømer Observatorium skal Wieth-Knudsen Observatoriet udrustes til at kunne indgå i dette projekt.

Wieth-Knudsen Observatoriet skal naturligvis også fremover kunne bruges af amatørastronomer til forskellige observationsprojekter. Det gælder naturligvis ikke mindst projekter, der kræver specialiseret udstyr, som enkeltpersoner normalt ikke har adgang til. Astronomisk Selskab har et par elektroniske fotometre til måling af stjerners lysstyrke. Et af disse er anbragt i observatoriet, hvor det kan bruges i forbindelse med 20cm teleskopet. Dette instrument er i år bl.a. blevet anvendt til måling af lysstyrkevariationerne hos et antal variable stjerner.

Planer for fremtiden

Et moderne astronomisk observatorium er altid i udvikling. Dette gælder også Wieth-Knudsen Observatoriet. De fremragende observationsforhold på stedet lægger naturligt op til, at vi i Astronomisk Selskab har planlagt en lang række forbedringer af udstyret.

Først og fremmest vil vi gerne have et større og mere moderne teleskop. Vi har indsendt ansøgninger til en række fonde om midler til et 40cm teleskop af nogenlunde samme konstruktion som det, der i øjeblikket står i observatoriet. Dette teleskop vil have en brændvidde på fire meter og vil være velegnet til at studere et lille felt på himlen ved stor forstørrelse.

Et teleskop alene er ikke tilstrækkeligt til moderne observationsprojekter. Vi har planer om at anskaffe et moderne højfølsomt elektronisk CCD kamera og med tiden vil vi også tage udstyr til optagelse af stjernespektre i brug.

I vore dage spiller computerteknologi en helt central rolle indenfor alle former for astronomi. Derfor har vi søgt at få førende computerfirmaer som sponsorer for teknisk udstyr. På den måde har vi opnået at få et computersystem, der indenfor dansk astronomi kun overgås af det udstyr, der findes på universiteternes forskningsinstitutter. Firmaerne eHuset og Sun

Microsystems har doneret en kraftig, avanceret computer af typen Sun Enterprise 3000 som er særdeles velegnet til astronomiske formål: styring af teleskoper og andre instrumenter, analyse og efterbehandling af observationer, databaser over himmelobjekter mv.

På trods af al begejstringen over de nye muligheder vil vi naturligvis ikke glemme de kvaliteter, der findes i ældre instrumenter. Dr. Wieth-Knudsens 30cm teleskop er af fremragende optisk kvalitet og vi vil som nævnt forsøge at skaffe midler til at opføre endnu en kuppelbygning til dette teleskop. Det har en forholdsvis kort brændvidde, knap to meter, og vil derfor være en glimrende partner til det ovenfor omtalte 40cm teleskop. 30cm teleskopet vil være uovertruffent til at gengive større felter på himlen ved en forholdsvis lav forstørrelse.

Artiklens forfatter, Michael Quaade, er formand for Astronomisk Selskab, der i 1999 fik overdraget observatoriet af fru Wieth-Knudsen. Besøg på observatoriet arrangeres efter aftale. Selskabet kan kontaktes på adressen Hviddingvej 48, 2610 Rødovre. Hjemmeside: as.dsri.dk

Scharff, Mosekonen, myte og modernisme

2001 er William Scharff-år

med bemærkelsesværdig udstilling

på fire danske kunstmuseer.

Vejby-Tibirke Selskabet har udlånt

»Mosekonen« til udstillingerne.

Af Niels Jørgen Larsen

— vis det damper lidt mindre fra engene omkring Tisvilde og Vejby i sommer, så er det fordi mosekonen er draget på Danmarksturné!

Årets første måneder blev tilbragt i Nivå, så fortsatte hun til Vejle. Senere går turen videre til Fyns Kunstmuseum i Odense, inden hun slutter i Maribo på Storstrøms Kunstmuseum.

Vejby-Tibirke Selskabet har med glæde stillet sit fornemste kunstværk til rådighed for den store William Scharff-udstilling »Mellem myte og modernisme«, der åbnede i januar på Nivaagaards Malerisamling og siden altså kan opleves på yderligere tre kunstmuseer. Museumsinspektør Signe Jacobsen, Vejle Kunstmuseum.

Detalje af 'Mosekonen Brygger'. Statens Museum for Kunst.

seum, har tilrettelagt udstillingen, der er den første som giver en samlet fremstilling af William Scharff siden den retrospektive udstilling på Charlottenborg i 1958, et år før Scharff døde.

Man kan i den grad sige, at William Scharff (1886-1959) lod sig adoptere og inspirere af Tisvilde-egnen. De lykkelige barndomsår hos bedsteforældrene på Haardlandsgården ved Godhavn satte sig dybe spor. Han vendte gang på gang tilbage og købte i 1918 »Spånekrogen« i Tisvilde Lunde.

Vejby-Tibirke Selskabets »mosekone« (olie på lærred 165x240 cm signeret 1927) er sidste forstudie til det endelige værk »Mosekonen brygger« (249,5x393 cm), som ejes af Statens Museum for Kunst. Selskabet erhvervede maleriet i 1987 for 36.000 kr.

Det specielle er, at mange kunstkere betragter forstudiet som mere vellykket end slutresultatet. Der er mere liv og bevægelse i forstudiet end i den endelige version, som er mere kantet og stivnet hedder det.

Kompositionsskitse til 'Mosekonen brygger' 1926. 70 x 130 cm

»Mosekonen brygger«, som er udført i årene 1926–28 med utallige mindre og større skitser undervejs, bærer også navnet Legende VI som et af de store billeder, der hylder Scharffs hjemegn Tisvilde med folkelivet, skoven og Tibirke Bakker.

De lykkelige år

William Scharff er født i København, men da hans forældre ustandseligt skiftede opholdssted kom han til at tilbringe megen tid hos mormor og morfar, Oline og Hans Larsen, på Haardlandsgården ved Godhavn. Det var lange perioder før skolealderen og permanent fra han var otte til han blev 12–13 år.

»På gården modtog jeg min barndoms stærkeste indtryk, og for mig blev den mit egentlige barndomshjem«, skriver Scharff om årene i Tisvilde i en beretning fra 1953, som siden er genoptrykt i Vejby-Tibirke Årbogen 1989. Her kan man virkelig forvise sig om, hvilken betydning de år har

'Mosekonen Brygger'. Statens Museum for Kunst. 249,5 x 393 cm

haft for Scharff og hvilken skarp iagttager han var i de helt unge år.

Scharff beskriver spændende og fascinerende bedsteforældrene og livet i og omkring gården i slutningen af 1800-tallet. Han beretter også om skolegangen hos lærer Bro og har sin unge alder til trods også fornemmet det politiske spil, som da en gruppe af Estrups blå gendarmer i provisorietiden blev indkvarteret på gården. Og da han modsat skolelærer Bros børn, som han legede med til daglig, skulle gå til gymnastik i højreforeningen, 17. kreds i Vejby forsamlingshus, mens lærerbørnene mødte i venstreforeningen, 42. kreds, samme sted en anden dag!

Den lille William nød især tiden med de ældre hyrdedrenge i mosen, hvor der blev flettet sivhatte og skåret fløjter og dyr af pilegrenene. Netop de motiver som William Scharff valgte til en af sine store opgaver, udført 1939-42, rumudsmykningen på tuberkulosesanatoriet ved Vinterbølle strand nær Vordingborg (nu et ældrecenter).

William strejfede også om på engene, hvor han så på malere i arbejde: Julius Paulsen, Viggo Johansen og Albert Gottschalk. Sidstnævnte havde den unge Scharff mest kontakt med. Han malede omkring Haardlandsgården, havde sine lærreder stående her og snakkede meget med drengen og forærede ham tubefarver, som han viste, hvordan skulle bruges.

Pige ved køkkenvinduet 1920.olie på lærred. 141 x 110 cm.

Vejle Kunstmuseum.

Side 20 - Vejby-Tibirke Selskabets forstudie 'Mosekonen'.

Olie på lærred. 165 x 240 cm. Signeret 1927. Foto: Stig Olkjær.

Den hårde tid

Kimen til en kunstnerpersonlighed var altså lagt, men de lykkelige barndomsår i Tisvilde skulle blive afløst af en hård opvækst i København. Han skriver selv: »Den dag jeg begyndte min tilværelse i København blev indledningen til en række år – hvor jeg mødte nederlag og skuffelser på alle områder – det overskyggede min tilværelse i mange år frem«.

Som Signe Jacobsen skriver i kataloget til Scharff-udstillingen er det »utvivlsomt denne følelse af tab og kontrast, der blev drivkraften i Scharffs kunstnerliv.«

Måske var det ikke det store han lærte hver anden dag i skolen hos lærer Bro i Tisvilde, men i to år op til konfirmationen på

Nansensgades Skole (det var her og ikke på Rughavevej for nu lige at mindes Keld og Dirch!!) lærte han absolut intet.

William kom i malerlære med arbejdstid fra tidlig morgen til klokken seks om aftenen, hvorefter det var hurtigt hjem for at vaske sig og sluge maden, inden han skulle møde til aftenundervisning på Teknisk skole i Ahlefeldtsgade. Her erklærede læreren Holger Grønvold ham uden talent, men det lod Scharff sig ikke afskrække af – hvad han heller ikke gjorde, da han ikke blev optaget på Kunstakademiet.

I 1912 mødte William Scharff pianistinden Ingeborg Ussing, som hurtigt kom til at sikre ham arbejdsro ved at varetage al korrespondance og virkede som kunst-

Scharff købte 'Spånekrogen' i 1918

Foto: Stig Olkjær.

nerens sekretær, rejsefælde og livskammerat. De blev gift i 1914 for at han kunne slippe for yderligere militærtjeneste, men da Første Verdenskrig brød ud blev han indkaldt til sikringsstyrken, hvor han var krigen ud. Årene i militæret greb selvsagt forstyrrende ind i både familie- og kunstnerliv.

Det kom der mere hold på ved erhvervelsen af Spånekrogen og så begyndte Scharff med flid at arbejde sig frem mod den anerkendelse, han nåede frem til sidst i 1920'erne.

Et år med Uccello

Det tidligst kendte billede af en granskov fra William Scharffs hånd er fra 1908, og granskoven er også med i hans sidste store værk, fresko-dekorationen i Studentergården i København, hvor Scharff i øvrigt bl.a. anvendte Kaj Walther som model. En kontakt, der gjorde at Kaj Walther begyndte at komme lidt ind i varmen og pludselig kunne få legater, som han fortalte i 2000-årbogen.

'Spånekrogen' som den ser ud i dag.

Foto Stig Olkjær.

Granstudie 1912. 138 x 127 cm. Motivet er formentlig fra Tisvilde Hegn, hvor Scharff hentede sin store inspiration.

Det tog altså også sin tid for Scharff at blive »stueren«. Han var i 1909 med til at starte gruppen De 13, som blev dannet i protest mod de censurerede udstillinger, hvor de unge kunstneres billeder gang på gang blev kasseret. Her omkring mødte han også tegneren Carl Jensen, som blev hans nære ven.

I årene omkring 1910 var Scharff på studierejser til Paris, Berlin og Dresden. Specielt Paris-opholdet i 1911 og bl.a. Picassos billeder satte ham igang og Scharff var fremme i front af den tidlige danske modernisme ved afslutningen af Første Verdenskrig.

Allerede før starter Scharff på de store værker, som kommer til at danne Legende-serien, hvor »mosekonen« altså er nummer seks. Forhistorien til den er endnu et udland-sophold, denne gang til Firenze i 1923, hvor han på Uffizi-museet gik igang med at kopiere renæssance-maleren Paolo Uccellos »La Battaglia«, der viser et slag mellem lejesoldater fra Firenze og Siena ved en landsby nær Pisa i 1432.

Det arbejde tog godt et år for Scharff, som i januar 1925 på Grønningen kunne udstille »Fantasi over Paolo Uccellos Battaglia«. Kritikken var begejstret og billedet blev året efter købt for 8.000 kr. af Ny Carlsberg-fondet og staten. Det er ophængt på kunstakademiet i København.

*Maleren (selvportræt). 1919. Olie på lærred. 172 x 117 cm.
Vejle Kunstmuseum. Gave fra Ny Carlsbergfondet.*

Begejstring og foragt

»Mosekonen brygger« er et direkte resultat af William Scharffs bestræbelser på at omsætte sine erfaringer fra Uccello til sit eget. At Statens Museum for Kunst anskaffer det (for 12.000 kr.) er et afgørende trin op ad stigen, men faktisk var der kraftigt blandede meninger om mosekonen i kunstkredse. Fra højlydt begejstring til rasende foragt, som Signe Jacobsen konstaterer i sin artikel om De store formater i det meget fornemme og anbefalelsesværdige katalog til den aktuelle udstilling.

Både i Berlingske Tidende og i Aalborg Stiftstidende er der udfald mod Scharffs mosekone, og kunstneren Edvard Weie omtaler det som »den argeste maleriske Dilettantisme og billedmæssige Fantasiløshed« og taler om »denne frontalt dødsens-kedsommeligt konstruerede Almanakmystik« og bruger ligeledes udtrykket »Ammestueunderholdning«.

Her er Scharffs egne ord om baggrunden for »Mosekonen brygger«:

»Jeg har ville skildre den gamle Landsbys underlige skikkelser: de halte, de skæve, de enøjede – de på enhver måde »underlige«, Heksene og Trolde. Det vil sige, jeg maler dem saadan som Landsbyens egne Folk maa opfatte dem.«

Selve inspirationen stammer direkte fra en barndomserindring fra Haardlandsgården:

»Til køkkenet hentede man vand fra en vippebrønd i baghaven lige udenfor stegerset. Når jeg gik med min bedstemoder derud, så vi altid en gammel kone nede i det gyngende brøndvand. »Det er mosekonen«, sagde bedstemor, »her må du aldrig gå ud alene.«

Modeller fra Tisvilde

Omkring modellerne fortæller Scharff:

»De er allesammen fra Tisvilde, typer derfra, jeg kender enhver af dem, og jeg kan faa dem til at sidde for mig fordi de har set mig fra jeg var Dreng...vi er ens...de er ikke bange for mig...jeg er ingen Fremmed, og jeg er heller ikke fin, eller hvad det nu er, de kalder det...«

Den dag i dag kan ældre i området genkende flere af modelerne. Manden med lygten i forgrunden lige til venstre for gryden er således Viggo Andersen fra Tibirke Lunde, mens konen til højre omtales som Scharffs »tante Hanne«. Det er tilsyneladende hans moster, som også genkendes på andre af Scharffs værker bl.a. Legende I, hvor hun optræder sammen med sin mand, bedstemor Oline og Scharffs søster.

Mosekonen vakte som nævnt debat. Her er hvad Signe Jacobsen konstaterer:

»Andre synes tværtimod, at Scharff gør den moderne kunst en meget stor tjeneste ved at være så åbenlyst arbejdssom og med sine talrige forarbejder dokumentere, hvor seriøst han arbejder med et maleri, før han præsenterer det for publikum.

Men *er* det et vellykket billede? Sikkert er det, at skitserne og forarbejderne ejer meget større friskhed end det endelige, store værk, som vitterlig virker noget stivnet. Den store studie (Vejby-Tibirke Selskabets, red.) giver et langt større indtryk af liv i de mange, vrimlende småfigurer, som danser om Mosekonens dampende gryde under en sommernats lysende blågrønne himmel.

Et mærkværdigt motiv er det, og en særpræget fremstilling, fyldt med referencer til den store kunsts navne, som også bliver manet frem af samtidens kritikere, som nævner Uccello på det kompositionelle område og spanieren Goyas groteske skikkelser på det figurfremstillende plan.

Måske har William Scharff villet for meget her, og måske er der for langt fra de store mestre til Tisvildes folkeovertro – men det er et maleri, der klart viser, at William Scharffs ambition nu er at sammenholde erfaringerne fra hans kubistiske periode med den store stil, han lærte i Paris i 1920, da han frekventerede André Lhotes og Araujos skoler, med tilføjelse af figurmaleriet, mens han samtidig fastholder sin egen motivverden med basis i sine barndomsoplevelser og naturen på Tisvildeegnen.«

Et menneskes værk

William Scharff blev altså som ung afvist på kunstakademiet, men han kom til at virke som professor her i årene 1951-57, hvor han dog til sidst var plaget så meget af sygdom, at han måtte opgive at udøve sin lærergerning i 1955.

I november 1958, mindre end et år før Scharff døde, holdt daværende socialminister, senere kulturminister og formand for folketinget Julius Bomholt åbningstalen ved den store William Scharff-udstilling på Charlottenborg. Bomholt sagde bl.a.:

»William Scharffs kunst spænder over det 20. århundredes epoker og danner dog en indre organisk sammenhæng. I hvert billede er kunstner og menneske eet, identisk med den oplevelse,

Haardlandsgården, hvor William Scharff tilbragte sine lykkelige barneår, som den ser ud i dag. Den hyggelige trelængede gårds nuværende indehaver Anni Rosenstand tilbyder Bed&Breakfast og åbner i sommer et galleri, hvor første udstilling bliver med bl.a. Jørgen Nash og sønnen Carsten, der er bosat ved Tibirke bro. Haardlandsgården ligger på Haarlands Allé 12 nær Godhavn trinbræt. Foto: Stig Olkjær

der skal forløses, i hvert værk har han givet sig selv, og på denne udstilling ser vi da den kæde af værker, der tilsammen danner livsværket. Den forkætrede er blevet klassiker. Jeg har i mit efterhånden lange liv set mange udstillinger, men jeg har ikke før set en dansk retrospektiv udstilling af en nulevende kunsters arbejder så *homogen* som denne, så rig i sin kunstneriske spændvidde og dog så ægte og stærk: eet menneskes værk.«

Skal finde permanent plads

I forbindelse med samme udstilling skrev kunsthistorikeren og journalisten Pierre Lübecker (mangeårig sommerhusbeboer i Vejby Strand) om Scharffs stræben og ukuelige vilje:

»Den ene udsmykning følger sig til den anden. Hvorhen man end vender sig storslåede billeder, som har krævet hele hans indsats. Legenderne, Solrytteren, Hesten fra havets bund, Mosekonen brygger, dekorationerne i rotunden på Bjersjöholm, til børnehospitalet i Vordingborg, til Studentergården. Studie ved studie og endelig de færdige arbejder...Kan der af og til være noget tørt og spidst ved Scharffs værk, viser denne udstilling, at han som altid ville det store, også tit nåede det«.

William Scharff beretter bl.a. om, at han i Tisvilde lærte at skære dyr og figurer af pilegrene. Her er et helt træ blevet til en figur på Haardlandsgården, hvor Scharff voksede op. Foto: Stig Olkjær

Man kan håbe, at mange af Selskabets medlemmer har nået at besøge udstillingen på Nivaagaard, som lukkede den 25. marts med et fornemt besøgstal på 5.000. Når denne årbog udkommer, gør udstillingen klar til at forlade Vejle til fordel for Odense, hvor den kan ses 29. juni til 9. september. Herefter bliver det Storstrøms Kunstmuseum fra 22. september til 4. november. Udstillingen er dog ikke nøjagtig den samme på alle udstillingssteder, og der vil foreligge en selvstændig katalogfortegnelse for de to sidste.

Når »Mosekonen« vender hjem til området igen håber Vejby-Tibirke Selskabet at have fundet en ny permanent placering til maleriet. Det hang i mange år i byrådssalen i Helsingør, senest har det været på Helsingør Bibliotek.

William Scharff arbejder med dukketeatrets dekorationer omgivet af børnene Morten og Lotte. 1935.

Kilder:

1) William Scharff, Mellem myte og modernisme. Katalog redigeret og tilrettelagt af Signe Jacobsen, Vejle Kunstmuseum. Kan fås for 90 kr. plus porto ved henvendelse til Vejle Kunstmuseum, Flegborg 16, 7100 Vejle. Tlf. 75723199.

2) Et gårdmandshjem, Haardlandsgården i Tisvilde. Af maleren, professor William Scharff. Vejby-Tibirke årbogen 1989.

3) William Scharff, En kunstner og hans tid. Af Ernst Mentze på Berlingske forlag 1958.

Husene på Vejby Strand

Peter Olesen, der selv har hus et godt, gammelt hus

fra 1932 på Rågevej i Vejby Strand, udgiver bog

om 25 af Vejby Strands mest interessante huse.

Af Peter Olesen, journalist og forfatter

For 9 år siden købte jeg hus i Vejby Strand, det gamle »Blækhuset«, gennem mange år ejet af mit eget fagforbund, Dansk Journalistforbund. Og mit liv fik pludselig en ny, meget positiv dimension føjet til.

Hanebjerg ved Vejby Strand. Der er frit udsyn over landskabet.

Beplantningen er sparsom, åben og lav.

Foto: Gl. postkort ca. 1950

Jeg kendte i forvejen gennem mange år meget godt Tisvildeleje og Rågeleje – og lidt Holløselund, men ikke Vejby Strand. Og jeg blev meget positivt overrasket: Hvilket landskab, hvilken natur, hvilken udsigt, hvor dejligt u-overrendt. Faktisk meget privat og stille og roligt. Og hvor mange dejlige huse.

Men hvorfor hedder det Vejby Strand og ikke Vejby Skov, sådan som folk unænsomt lader deres træer gro helt vildt og voldsomt – uden passende beskæring? I et område, hvor havudsigten aldrig burde hæmmes, et gammelt ubevokset landbrugsområde med

Vejby Strand eller Vejby Skov 2001.

Foto: Torben Petersen

bare marker. Jeg har gennem årene slået meget til lyd for at fælde og skaffe udsigt, og det lykkes visse steder. Men bestemt ikke overalt. Men jeg opgiver ikke. Specielt ikke nu, hvor jeg har skaffet gamle fotos fra 30'erne, hvor der var tale om mange pragtfulde, nye, fine, arkitekttegnede huse på bare marker.

Før og nu-fotos må nu med denne nye bogs udgivelse kunne overbevise endnu en stribe sommerhusejere om det betimelige og passende i at beskære og fælde. Ellers ved jeg ikke hvad.

Jeg har gennem de sidste ni år fået et indgående kendskab til områdets natur og arkitektur. Og i slutningen af vinteren 2001 spurgte min kæreste mig en dag, hvorfor jeg ikke lavede en bog om områdets bedste huse – som en rar afveksling til alle de bøger om sorg og savn, jeg sidder dybt begravet i i disse år.

Som spurgt – så inspireret – og straks ageret.

Atelier på Drosselvej tegnet af arkitekt Henning Larsen i 2000.

Foto: Torben Petersen

Vejby-Tibirke Selskabet 2001

*'Askepot' år 1935. Udsigt fra Rågevej mod vandet.
Billedet er udlånt af Arne Ibsen.*

*'Askepot' år 2001 - Samme sted - samme retning.
Foto: Torben Petersen*

Vejby Strand

*Rågemark og Hanebjerg.
Postkort fra 'Hos Halfdan', Vejby. Ca. 1950*

*Udsigt over Vejby Strand ca. 1950. Oldtidsgraven ved Hanebjerg i forgrunden.
Foto: Gl. postkort*

Bog som medlemstilbud

Bogen er undervejs og arbejdet er spændende og meget omfattende. For arkitektnavne ligger ikke umiddelbart oplyst og tilgængelige på nær alle husene. Kommunens tekniske forvaltning

*'Pjækhuset', det gule hus på Strandbakken 3. Tegnet af Anton Rosen.
Foto: Torben Petersen*

giver god hjælp, men man har slet ikke alle nødvendige oplysninger – husk på der har været kommunesammelægning for godt 30 år siden. Og andre gode folk hjælper heldigvis til.

Bogens fotograf, Torben Petersen, der selv bor i et af områdets rigtig gode huse, er i fuld gang med at fotografere, og jeg laver den store research – godt hjulpet af stud. theol Johan Zimsen Kristiansen.

Efter planerne skulle bogen udkomme i marts eller april 2002, hvis vi ellers er så heldige at nå at få de nødvendige fonds- og andre midler til at bringe bogprisen ned på lige knap 200 kr. Alternativt må prisen stige.

Vi tilstræber at kunne tilbyde Vejby-Tibirke Selskabets medlemmer bogen til en favørpris – ved forudbestilling på en speci-allavet brochure. Bogen udgives helt naturligt i samarbejde med

Det lyserøde hus på Strandbakken 11 B.

Foto: Torben Petersen

Vejby-Tibirke Selskabet, som har været så generøs at give tilskud til bogen – uden at være direkte søgt. Det er sjældent set og bliver sent glemt.

25 huse ved Vejby Strand

I området ligger en stribe meget interessante sommerhuse bygget af træ eller sten, ofte pudsede træhuse – gamle som nye – tegnet af nogle af landets mest respekterede arkitekter. Blandt andre Anton Rosen, Frits Schlegel, Mogens Lassen, Niels Koppel, Erik Møller, Ejner Graae, PH, Jørn Utzon og Henning Larsen.

Sommerhusområdet er forholdsvis ukendt for folk uden egentligt ærinde, da der ikke er nogen attraktiv, offentligt tilgængelig badestrand. Vejby Strand ligger med Salgårdshøj på det højeste punkt på Nordsjællands kyst – 49 meter over havet – med en enestående udsigt til Kullen, Hesselø og Sjællands Odde. Og med et helt særligt lys – lidt som i Skagen, Hornbæk og på Bornholm.

De 25 udvalgte huse – nye som gamle – er udvalgt efter arkitektonisk kvalitet og i visse tilfælde også for deres havekultur. Husene skal beskrives for deres arkitektur, arkitekt, alder, indvendige kvaliteter og deres beliggenhed. Og ikke mindst for deres beboere gennem tiden – som f.eks. malerinden Olivia Holm Møller, malerægteparret Agnete Therkildsen og Ejler Bille og skuespillerægteparret Else Skouboe og Henrik Bentzon.

De bedste huse er fra mellem 1918 og 2000.

I naboområdet er tidligere udgivet en meget rost og eftertragtet bog – »Huse i Tibirke Bakker«.

Peter Olesen, journalist og forfatter (født 1946) uddannet journalist på Fyns Tidende, ansat ved Danmarks Radio (TVA) fra 1976-1990. Freelance med bygningskultur og mangel på samme som speciale. En meget benyttet foredragsholder.

Endnu i nat...

Om soiréballer og cykelture gennem

sommernattens trylleri

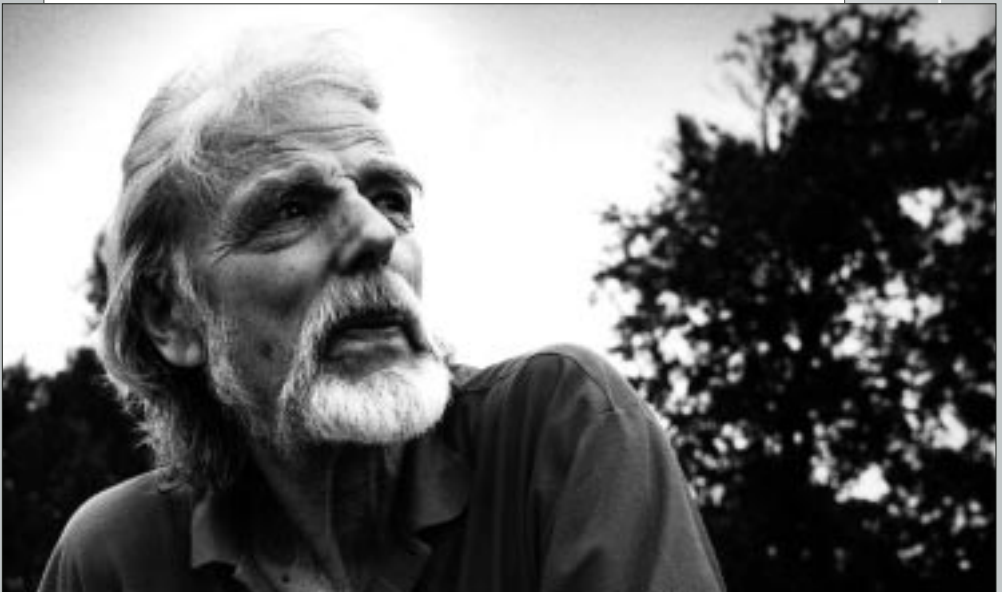
Af Kaj Walther

Rundt omkring i sommerlandet kunne man se plakater, hvor de forskellige kroer, hoteller og af og til et pensionat indbød til bal med offentlig adgang.

Hvert sted havde så sin bestemte aften om ugen.

Det drejede sig for Tisvildes vedkommende om:

Badehotellet oppe på sin høje skrænt, med den vidunderlige udsigt over Kattegat med fjerne blink fra fyrene i Hundested, Gilleleje, Kullen og på Hesselø.

Maleren og skribenten Kaj Walther fotograferet af Poul-Erik Nielsen

Ugedagen lå fast hvert sted, således husker jeg at badehotellets balaften altid var om lørdagen. Påklædningen var tvangfri bortset fra badehotellet, der stod den på jakke og lang kjole.

Så var der Jørgensens Hotel, nede i Hovedgaden, og Tisvilde Kro.

Nede på Tisvilde Kro blev balgæsterne modtaget af garderobemanden med det pudsige navn »Cykelbarbereren« eller »Babuten«.¹⁾

En lille grinagtig mand, med stort preusisk overskæg. Som navnet antyder ernærede han sig til daglig som cykelsmed og barber! En noget særpræget konstellation, kunne man nok synes, om ikke andet så af hygiejniske grunde.

Datidens teenagere (et dengang ukendt begreb) gik til soiré-bal på Birkegården i Asserbo, hvor også Sandkroen havde sit ugentlige soiré-bal.

På badehotellet havde man til lørdagsballet engageret et danse-lærerpar, hr. og fru Pellum, til at lede dansen. Det var morsomt at se dem lede de fint pyntede børns dans i ballets første timer.

Hesselø tegnet af Kaj Walther fra skibet 'Tunny' medens skipperen er i land og drikke kaffe. 15. juni 1977

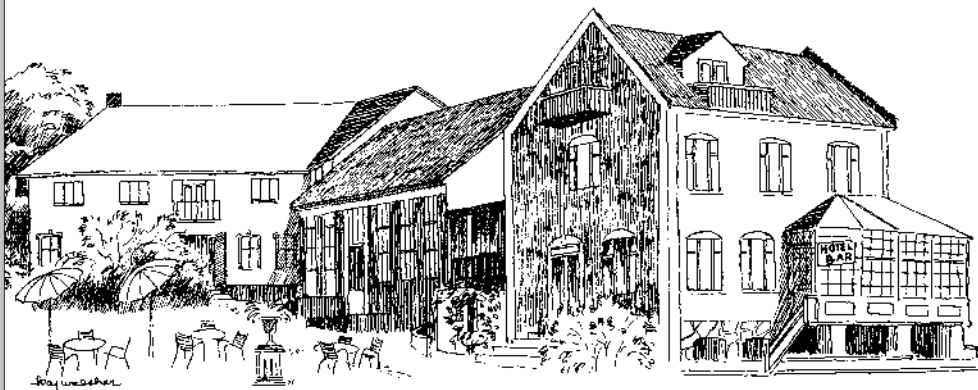
»De svandt, de svandt, de glade dage«

Badehotellet er nu brændt, Sandkroen ligeså og Jørgensens Hotel er blevet til ejerboliger.

Sandkroen var en ægte gammeldags landevejskro med købmandshandel i selve krobygningen. Den blev i århundredes første del forsynet med et lille forlystelses anlæg i haven med karruseller, gynger, vipper ja endog en lille zoologisk have manglede ikke. Jeg mindes bl.a. at have set aber og papegøjer og andre dyr.

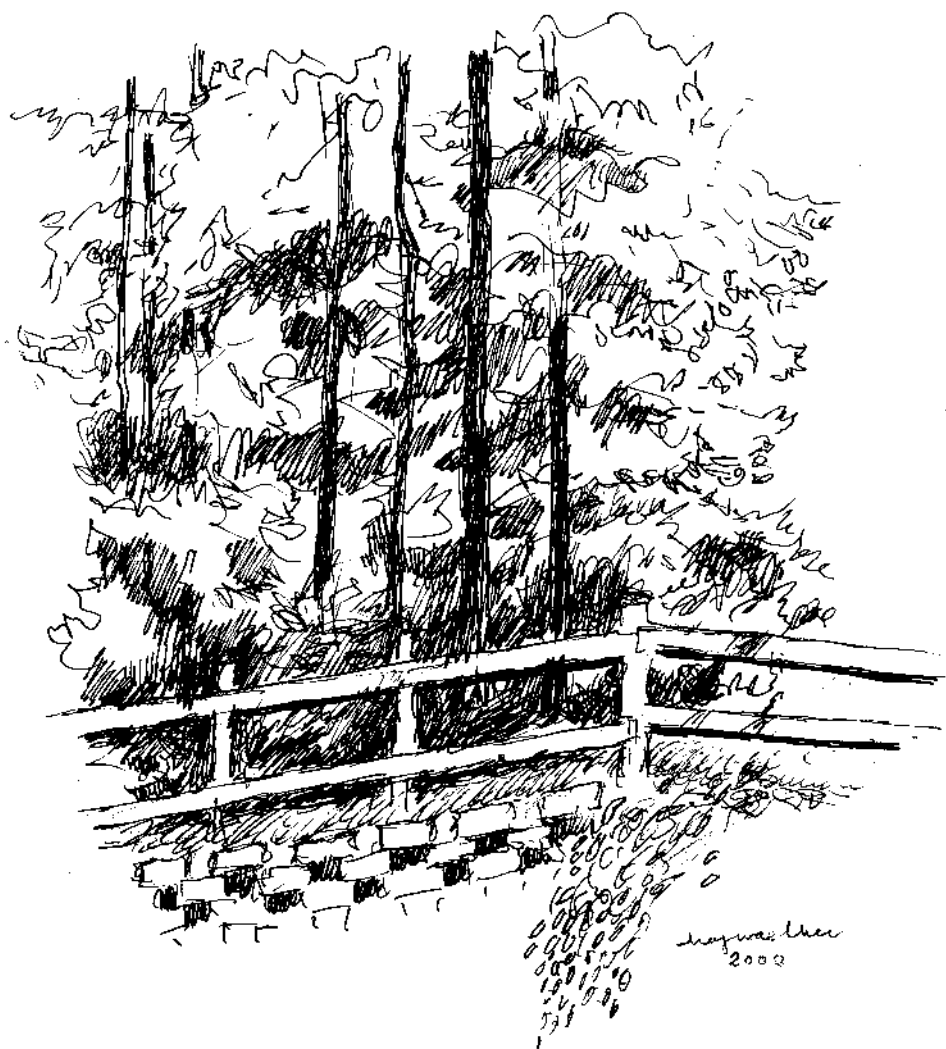
Kroen var i sin blomstringstid også lidt af et tilholdssted for egnens kunstnere, ligesom også kolleger længere borte fra besøgte kroen. Blandt andet var Nis Petersen gæst der. Det kunne gå livligt til. Som man siger i dag: »Den fik ikke for lidt«.

En næsten daglig gæst på kroen var drengebogsforfatteren Niels Meyn. Han var meget stor og tyk og havde en enorm tørst, hvilket tydeligt afspejledes i hans rødsprængte ansigt. Man sagde om ham, at han var så »fugtig« at »når man trykkede ham i hånden bulede hans næse ud«.

HOTEL TISVILDELEJE

Hotel Tisvildeleje 1958, ejet af Doris Olsen. Før Jørgensens hotel, senere »balladehotellet«, nu ejerboliger. Tegnet af Kaj Walther.

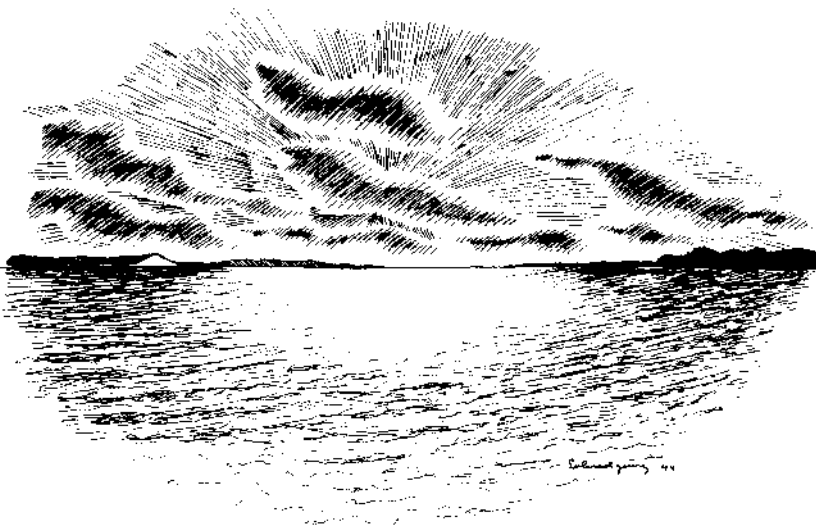
Tegning af Kaj Walther. Motiv fra Trongården i Vejby år 2000.

Jeg glemmer aldrig de dejlige cykleture gennem den nord-sjællandske sommeraften, fra Tisvilde til Sandkroen.

Når aften solen farved lyngen næsten rød i Tibirkebakker og Ellemosens damme spejlede solnedgangen under et væld af fuglesang, hvor jublende nattergale førte an i koret.

Når vi så ud på natten kørte hjem, var Ellemosen dækket af nattetågen og lignede en smal fjord, hvor nogle trægrupper ragede op som små øer. Godt at disse ture foregik på cykle, så man med alle sanser kunne nyde sommernattens trylleri – så smukt beskrevet af Hartvig Seedoff i digtet Endnu i nat:

*I nat er Sjælland hyllet i drømme
Fra hegnets hyld, fra alle havers roser
glider en strøm af blød og gyldenluft.
Og vandringsmanden lukker sine øjne
og hviker, mens han lytter til sit hjerte:
I nat er Sjælland hyllet ind i duft.*

Solnedgang Tegning af Kaj Walther fra 1944

Denne artikel skrev Kaj Walther til »Trongårdsavisen« marts 2001. Trods sin alvorlige sygdomssvækkelse var Kaj Walther på alle fronter produktiv helt til det sidste under sit ophold på Trongården, hvor han tilbragte det sidste år af sit liv.

Kaj Walther døde sidst i marts 2001, få uger før han ville være fyldt 85 år.

Årbogsredaktionen siger tak til Charlotte, Kaj Walthers datter, og Sine Arnesen fra Trongårdsklubben for lån af materialet og håber senere at kunne bringe andre af Kaj Walthers tekster.

Note:

¹⁾ Se artiklen 'Cykelbarberen - En minderune' af Hans Nielsen i Vejby-Tibirke årbog 1997

Tisvildeleje – lyset, lugten og lyden...

En beretning fra en ikke indfødt

Tisvildeleje-dreng i 50'erne

Af John Milland

Alt i min beretning er frit efter hukommelsen så div. tidsperioder kan måske forekomme skæve. Der er tre ting der stadig står som noget ganske fantastisk for mig når tanken eller talen kører hen på Tisvildeleje: det er *lyset, lugten og lyden*.

Tja... det virker måske nok lidt mærkeligt, men det er faktisk disse tre ting der straks kommer i mine tanker når jeg tænker tilbage på mine drengeår på Lejet eller »Nørre på lejet«, som min Farmor Marie altid sagde, når hun omtalte Tisvildeleje.

Lyset er ganske anderledes og helt unikt p.g.a. havet der reflekterer og spreder solstrålerne, dette har utallige kunstmale-re opdaget og i særdeleshed ham som os drenge altid omtalte som Tisvildelejes Tarzan, maleren Kaj Walther. Vi omtalte som sagt altid ham som Tarzan, fordi der i en turistbrochure var et billede af ham hvor han står i en af klitterne og skuer ud over vandet og med sit lange hår kun iført et par af datidens badebukser (det var måske et par af dem der var af uld, kradsede og havde indbygget hængerøv, især når de var våde, men han lignede lidt Weismüller, altså den rigtige Tarzan, med lændeklæde og absolut ikke efter datidens mode med langt hår).

Det sort/hvide billede fra turistbrochuren holdt jeg meget af og det hang i lang tid over min seng hjemme i Hillerød, hvor jeg og mine forældre egentlig boede.

Det næste lys der har brændt sig ind på nethinden er lysglimtet fra Hesselo's fyr som på en og samme måde var mystisk og

dragende, måske fordi vi aldrig gik i land på øen, men kun sejlede udenom og kiggede på øens lidt grønne, sandede og øde kyst.

Lugten var helt enorm dejlig, når man kom til lejet. Denne friske havlugt iblandt tang og især tjære på de dage hvor de gamle fiskere havde ild i tjæregryden ude på stejlepladsen lige ved nedgangen til bølgebryderen eller molen (den havde flere navne). Lugten fra det fyrreved som de brugte til afbrændingen og som blev hentet lige overfor i Hegnet. Også lugten fra sildekasserne var stærk og ram, især i sommervarmen. De stod i stabler og blev på lave trillebøre kørt ned til bådene, der lå og var trukket med spil op på stranden lige bag molens afskærmning.

Lyden af havet eller vandet der i millioner af år har banket ind mod Tisvildelejes kyst. Mange år efter min farmor var flyttet til Hillerød fra lejet kunne hun sige »man sov nu bedst til lyden af bølgerne mod stranden«, Hun elskede at komme ned til sit barndomshjem og besøge sin søster Anna og især at bo der om natten. Hun havde ret, lyden af bølger mod strand er en god sovemedicin. Der var også lyden af skibes motordunken langt ude samt skibenes tågehorn, der klagende skar nætternes stilhed itu, når det var dårligt vejr, eller røjvejr som de gamle sagde.

Oldefar Hans Larsen og oldemor Karen boder garn Ved Stranden i Tisvildeleje.

Foto: Udlånt af forfatteren - Forside af årbog 1992

Nu kommer forhistorien

Min farmor Marie og min farfar Martin Milland samt deres slægter og familier stammer alle fra Tisvildeleje og den nærmeste omegn.

Min farfar var murerarbejdsmand og født i 1891. Han kom fra Smidstrup som søn af Mathilde Milland og født uden for ægteskabet. Mathilde som var datter af Arrestforvareren i Hillerød Georg Chr. Milland og som igen var søn af Borgmesteren i Helsingør Ferdinand Hermann Milland. Mathilde Milland blev senere gift med min farfars opdrager og stedfar Jørgen Larsen, også kaldet Alverdens Jørgen, Zinkbalje Jørgen eller Jørn Lausen, han kom fra Vejby. Martin mødte min farmor, som var 3 år yngre og efter en kort forlovelse giftede de sig 1914. Min farmor kom fra Stranden, altså de to sidste huse på Stranden ved foden af hotelbakken. Hendes forældre Hanne Marie og Karl Larsen og deres forældre Oldemor Karen og Oldefar Hans Larsen, havde boet i disse huse i mange led og var alle fiskere. Hun var ud af en søskendeflok på i alt 7 børn. Laurits, Anna, Jens, min farmor Marie, Karl, Kristine og Erna som var født mongol.

Min Farfar Martin døde af Bronkitis i 1943. Tilsammen havde de tre børn. Min far

Farmor Marie Milland sammen med min far Henning.

Foto udlånt af forfatteren.

Henning, min faster Ingeborg (der godt nok var en pige de havde taget til sig fra Sverige) og min farbror Gunnar.

Min farfar Martin Milland havde selv bygget det lille hvide hus med det røde tegltag og med det lille annex i forhaven, Det ligger for enden af den lille smalle sti der går fra Tisvildeleje Bygade og fra hvor købmand Johanne Joest (og hendes søster Karen som man altid så med sin lille trækvogn hun bragte varer ud i) havde deres købmandsbutik og som førte op fra Bygaden til Hulvejen. Huset ligger lige ved siden af min farmors bedste veninde Line Hansjorns, i det røde. Men adressen var altid på Hotelbakken, fordi det lå ikke langt fra, hvor badhotellet i sin tid havde ligget.

Grunden, hvor huset blev bygget, ejedes af min farmors far Karl og to grunde blev udstykket og givet til hhv. Karl (i Meje-

*John Milland og faderen skuer ud over Kattegat med Hotelbakken i baggrunden.
Foto udlånt af forfatteren.*

riet) og min farmor og farfar. Der blev så en grund tilbage foran Millands hus ned mod bygaden og den blev først solgt langt senere af boet efter oldefar Carl Larsen.

Hos skomager Olsen

Min far gik i skole helt oppe i Tisvilde i tyverne og bygningen ligger der den dag i dag, lige der hvor vejen svinger og lige over for Sandflugtsmonumentet. Han fortalte mig, at der var to klasser og en lærer til begge, som havde sin bolig oppe på 1. sal. Siden kom far i lære i Tisvildeleje og blev udlært skomager i 1935 hos skomagermester Eskild Olsen længere oppe ad bygaden (den lille forretning med sit udstillingsvindue ligger der endnu og var skoforretning i mange år). Far blev hos Olsen i nogle år efter som skomagersvend, men efter et par år rundt omkring på forskellige skomagerværksteder i Nordsjælland kom han tilbage til Tisvildeleje og kørte p.g.a. de dårlige tider (sidst i trediverne) som postbud i Tisvildeleje og omegn. Min farbror Gunnar, som var yngst, var kommet i lære som skrædder i Helsingør. Min »faster« Ingeborg læste til sygeplejerske i København.

Min Far og mor blev gift i 1939, min far blev kort tid efter p.g.a. mobiliseringen indkaldt til militæret, men blev kort tid efter atter hjemsendt. De flyttede så ind hos min farfar og farmor på Hulvejen, for hvor skulle man bo? Det var jo rædselsfulde tider under krigen. Der boede de så indtil min storesøster skulle fødes, de fandt så

Ved Stranden i Tisvildeleje ca. 1960.

Foto: Gl. postkort.

et lille hus på Tennisvej og noget senere fik de med megen møj og besvær en lille toværelses lejlighed i Helsingørgade, Hillerød, hvor min storebror Mogens og jeg selv blev født, og min far fik samtidig arbejde på en træskofabrik, Kai Petersen & Ohland, der lå lige ved.

Min farmor måtte efter min Farfars død i 1943 udleje sit hus på Hulvejen og hun fik selv arbejde på Gribskovbanen og boede i Gribskovbanens Hus i kælderen på Ndr. Banevej i Hillerød.

I 1950 blev min mor syg af tuberkulose og efter en lang og streng sygdom, kommer hun på et sanatorium i Nakkebølle på Fyn på rekreation.

Min far kunne ikke i den tid passe os tre børn alene, så min søster og jeg bliver sendt ned til Tisvildeleje hvor min søster bor hos min farmor og jeg boede hos min farmors bror Jens Larsen som var fisker og gift med Anna. Jens blev altid kaldt morbror Jens, fordi det var min fars morbror. Anna havde en søn, som også hed Jens, inden hun traf morbror Jens og han hed aldrig andet end Lille Jens. Han blev senere gift med Yrsa og de fik datteren Lone. De boede om vinteren i det lille hus over for hovedhuset, men om sommeren var hovedhuset

*Oluf og Anna (faster) Petersen foran deres hus Ved Stranden 11.
Foto udlånt af forfatteren.*

lejet ud til københavnere så de måtte finde andre steder at bo for der skulle morbror Jens, Anna og Erna, som også boede hos dem, bo.

Der var ikke megen plads, så jeg flyttede op til min farmor (hvor der heller ikke var ret meget plads) og boede her sammen med min søster og farmor i kælderen i hendes hus for hun havde også lejet sit øverste hus ud til københavnere, det var skik og brug på den tid. F.eks. lejede Anna og Oluf også en del af deres hus ud om sommeren selvom det var uhyggeligt småt med pladsen i forvejen med alle dem som var under tag der, men det var jo en nødvendig og ekstra indtægt.

Morbror Jens kunne fortælle historier

Morbror Jens var en dejlig mand, stor, muskuløs, gnistrende sorthåret med krøller, lignede en rigtig kulsvier, gik altid rundt i tykke sorte marinebukser med seler udenpå en hvid undertrøje med lange ærmer der altid var smøget op, også om vinteren når det var koldt. Han havde næsten altid træsko på, men en gang så jeg ham i sko til en begravelse og jeg så også vablerne der blev prikket hul på, da vi endelig kom hjem på gåben igennem kirkestien fra Tibirke Kirkegård.

Når han havde stadstøjet på var det i sort habit med

Annekset til Badehotellet set fra Hulvejen.

Foto udlånt af forfatteren.

lommeuret i en stålkæde og skjorte hvid og med en tynd blå stribe i og med løs flip, sort frakke og kasket med blank skygge, men det var nu ikke så tit han var i stadstøjet. Han spiste snus så der altid løb en lille sort sti i mundvigene. Men den lugt syntes man var god og hvis jeg i dag går forbi en person der spiser snus, tænker jeg straks på Morbror Jens.

Hos Morbror Jens og Anna boede også min farmors yngste søster Erna, der som sagt var født mongol, men hun var sød mod mig når jeg ikke drillede hende for meget, men jeg var alligevel lidt bange for hende, nok mest p.g.a. hendes udseende og hvordan hun talte, spiste og opførte sig.

Og så kunne Morbror Jens fortælle historier fra hans dage på søen og om jagt på vandet. Nogle gange var de lidt for uhyggelige, især når man som jeg på ca. 6 år boede alene oppe i det lille kammer på 1. sal som vendte ud mod hotelbakken og var blevet indrettet i modsatte ende hvor Erna havde sit værelse og boede, men han gik altid med mig derop om aftenen og så til at jeg var kommet i seng. Det var en harmonikaseng sådan et trækkeud seng. Det var aldrig Anna der gik med, hende kunne jeg ikke så godt li', det kunne Erna heller ikke.

At se morbror Jens trække sin båd op på stranden nedenfor huset var en fryd, og når den endelig var på plads, se alle sveddråberne i hans sorte krøller. Jeg hjalp til så godt jeg kunne eller også kom Lille Jens og hjalp til. Han var også ofte med når vi satte garn nordvest for Hesselø, der vidste morbror Jens, at der var nogle undersøiske, meget dybe huller, hvor der var godt at sætte garnene, og at det var på kanten af disse huller især torsken stod.

Jeg mindes nu ikke det var de helt store fangster vi kom hjem med, men et par kasser torsk og en kasse sild eller fladfisk blev det da til og må ha' været nok til at holde økonomien i ave og mætte os alle.

Det var som regel en fiskemand fra Helsingør (jeg mener han hed Søren og kørte i en sort Ford ladvogn) som kom og købte fisk af morbror Jens, og så skulle de som regel ind og ha' kaffepunch i den fine stue, som vendte ud mod havet eller ud mod det lille udhus, som stod helt ude ved skrænten ned til stranden,

og hvor der, når sommergæsterne var forsvundet i slutningen af sommeren, blev serveret eftermiddagskaffe og kaffe eller wienerbrød, som jeg plejede at hente hos Spiegelhauer. Det var simpelthen op over hotelbakken til venstre ad hulvejen og så var man der næsten.

Høje bølger

Flere gange måtte jeg blive tilbage på stranden når det var blæst godt op og garnene skulle hentes ind inden de blev ødelagt af vejr og strøm, men jeg har været med ude i temmelig høje bølger, hvor den lille åbne fiskerbåd dansede og huggede sig vej frem. Jeg kunne fornemme morbror Jens' ængstelse, især for hvis motoren skulle sætte ud. Tit sagde han »nu må det være slut, jeg bli'r sku' for gammel til fiskerlivet« og sendte en lang sort spytklat ud over rælingen.

Det endte da også med at han byggede en bygning imellem Lille Jens' vinterhus og hovedhuset ud mod stranden, hvor der blev indrettet nogle rum til et vaskeri, som Anna og Jens drev i flere år. Om sommeren, hvor der var københavnere, gik det alt for godt, og der blev vasket næsten i døgndrift. Alle måtte hjælpe til også når min far i weekenderne kom på besøg og min farmor fik en tjans med vasketøjet. Erna og jeg havde en lille trækvogn, som vi hentede vasketøjet i og bragte det rene. Der faldt tit drikkepenge af, som hurtigt blev omsat til slik købt hos Johanne Joest, hvor det meste af slikket stod i fine glas med låg til venstre for disken.

I de lange vintermåneder, skete der ikke så meget og så kunne det ske at jeg fik lov at tage med morbror Jens på en strandtur eller havtur når det var godt vejr, med jagtbøssen, og måske fik Jens ram på et par edderfugle eller nogle ænder, og på stranden var jeg apportør.

Når der ikke var noget for mig at lave hos morbror Jens, kunne man altid gå op til min fars anden morbror Karl Larsen gift med Ellen i Mejeriudsalget. Der var også min farmor. Hun hjalp til på deltid i Mejeriforretningen.

Farmor tilbage i sit hus

Farmor var flyttet tilbage til sit hus først i halvtredserne og havde nu en slags fast arbejde hos sin bror Karl. Ellers gik hun ud og vaskede og gjorde rent for folk. Hun kunne også sy, og når hun kom træt hjem om aftenen efter en lang dag, var det den gamle træde Singer der snurrede, og mange gange fald hun simpelthen i søvn over maskinen.

Karl og Ellen havde fire børn, som var noget ældre end mig. Jørgen, Bendt, Inger og Erik.

Karl havde heste, to store lysebrune, der stod i stalden oppe bag ved Karl og Ellens hus med forretningen i underetagen og privatten ovenpå. Stalden lå i baghaven stødende op til farmors hus, så det var nemt lige at smutte ned og lege i stalden med hestene, gi' dem havre og en gulerod o.s.v. Det skete faktisk tit, at vi drenge sov oppe i hestestalden om sommeren i høet på nogle sække, og når det var blevet mørkt, fortalte vi hinanden historier i Nefalysters skær. Vi havde fået meget forbud og formaninger om ikke at bruge ild, hvilket jo var helt forståeligt.

Nogen gange skulle jeg tidligt op og især når det var sommer for så kørte jeg ofte med Karl rundt i hestevogn med mælk, for der var mange »Kjøvenhavnere« på den tid. Sad man og fik sig en lille lur ved siden af Karl på bukken, blev man blidt men bestemt vækket, for det var min tjans at løbe op med mælk og komme tilbage med de tomme flasker. Der kunne være temmelig langt fra mælkevognen op til sommerhusene, så sådan et par små drengene var godt trætte når mælketuren var forbi.

Det hændte såmænd også, at Karl fik sig en lur på bukken, og jeg fik lov til at tage tømmerne. Men Karl havde jo også et ekstra job om aftenen som operatør med at vise film i Tisvilde Bio.

I huset ved siden af Morbror Jens boede min fars Moster Anna. Hun var gift med Oluf Pedersen. De havde en skrækkelig masse børn og børnebørn. Deres 11 børn var: Orla, Else, Edit, så var der Poul, Rita, Lizzy, Irene, Erik, som var militærmand og, som jeg siden som voksen gik en del på jagt med, endelig var der Jørgen og den yngste Elva.

Drengestreger

Elva havde tre drenge som jeg legede meget med, men som jeg ikke ved hvor er i dag. Det var Søren, (den sorthårede) Peter (den lyshårede) og endelig Niels (den rødhårede). Det var nogle krudtkarle, og det gik hedt til når vi var sammen.

Der var altid en eller anden have, som havde et godt æbletræ, hvor man kunne gå på æbleskud, eller en gammel båd der skulle prøve sejles med vådt tøj til følge. Eller der skulle trækkes nogle krabber op med et rødspættehoved fra molen, og i skoven kunne man finde et træ og hænge et tov i og lege Tarzan eller røvere og soldater. Og så var der badehusene og campingpladsen (der hvor der nu er parkeringsplads). Lejet var en herlig legeplads for os knægte. Og når sommersæsonen kom var der mange flere legekammerater, f.eks. legede jeg en del med Julius Larsens to sønner, Jens og Peter tror jeg de hedder. De boede i det fleretagers høje, karakteristiske gule hus på hotelbakken.

Strandliv bag molen i Tisvildeleje ca. 1960.

Foto: Gl. postkort

Jamen, hvem kan jeg da mindes af personligheder, eller hvem har jeg hørt blive talt om og hvilke hændelser fra dengang. Jo der var f.eks. Åge Frydensberg som min far kendte ret godt, der var alle Gudmandserne Harald, Valdemar, August og Einar. Der var Landorf i Strandbasaren som jo lå lige over for hvor Ved Stranden går ned, men som senere flyttede længere op i gaden. Der lugtede af alt muligt dejligt, og man kunne se badedyr i alle mulige farver og strandlejetøj, og købe is og slik. Den lille runde mand Thuneby med alle sine aviser og boghandel og legetøj i vinduerne, der sommer og vinter altid var dækket af gule solfiltre, som var så slidte eller beskidte, at man næsten ikke kunne se hvad der var i vinduerne.

Øgenavne

Der var landliggerfodboldkampe, hvor min farbror Gunnar spillede med. Og til disse kampe var der masser af mennesker til at heppe på spillerne. Og så alle de personer som havde øgenavne. Der var den lange keglers Jørgen, gåsen, Sæve Sisse (fra Schous sæbehus), Pølse Kristine (fra fedevareforretningen), der var Las Oles Åge, Købmanden, Maler Hanne fra Jørgensens Hotel, Tækker Petter, min farmor Marie Sypige, som boede i Millands hus,

den lille Ole som var togfører, sammen med Drewes Nielsen og endelig Mads Hans, som var lidt af en landsbytosse. Øgenavne havde næsten alle og min farmor kunne dem alle, men desværre har jeg glemt en masse.

Der var sommerudflugten til Helene kil-

Campingpladsen som John boede på. Nu er området parkeringsplads.

de med madkurv og varme citronvand, med min far og mor som kom på besøg og havde nye brune gummisko med til mig og en blå og rød badebold fra Codan i gummi som punkterede i en tjørnehæk et halvt minut efter den var blevet pustet op for første gang af min far, som gav den et ordentligt spark .

Der var badetoget, skinnebussen, den lille røde, rødhætte eller hvad navn den nu havde med Poul Benus eller Poul Ben som han blev kaldt som var togkonduktør. Han var altid glad og fløjtede sit signal til toget skulle fortsætte på alle mulige skægge måder for at lave sjov med os unger.

Der var ture til Tibirke kirkegård, hvor den lille pige Birthe lå i sin grav, og farmor fortalte altid den sørgelige historie om, at hun var blevet kvalt af et fremmedlegeme, som hun havde slugt. Inden lægen kunne nå frem fra Vejby blev hun kvalt og døde. Og oppe under en af birkene til venstre for kirketårnet har vi i familien Milland, vores familiegravsted. Vi havde altid madkurven med. Den blev fortæret på græsset uden for, og bagefter gik vi igennem skoven ad kirkestien ned til lejet.

Der var køreture med vognmand Gudmandsen til Vejby eller Helsingø, eller man sad nede ved bænken ud for Vesta og hørte fiskerne snakke og fortælle om alt muligt.

Der var besøg hos Line Hansjorns, som jo var nabo til min farmor, og der var dækket op i den fine stue på kridhvid kaffedug med broderede huller i og med det sarte porcelæn fra Kina og det fine sølvtøj. Der var altid hjemmebagt sandkage, som altid var faldet sammen og Line undskyldte altid med sin piven-de stemme i lange baner.

Min mor blev efterhånden udskrevet fra sanatoriet, og jeg kom tilbage til far og mor i Hillerød, men de fleste ferier blev tilbragt på lejet eller i telt på campingpladsen, inden den blev nedlagt. Efter min farmor igen var flyttet fra lejet og solgt sit hus, og Karl ligeledes havde afhændet sin mejerivirksomhed, var der kun familien Ved Stranden at komme hos.

Nu er mange imidlertid faldet væk, morbror Jens, morbror Karl, min farmor, min far, meget af familien Ved Stranden er væk, husene er solgt til fremmede, men næsten hver gang jeg er

i Tisvildeleje skal jeg lige et smut forbi de to sidste huse Ved Stranden og lade tankerne gå tilbage.

John Milland - født.- 26.05.44, bosat i Tilstруп, ved Hillerød. Indehaver af John Milland Booking - musik og underholdningsbureau.

Vedtægter for Vejby-Tibirke Selskabet

§ 1. Navn og formål

Selskabets navn er Vejby-Tibirke Selskabet. Dets formål er at virke for bevarelsen af Vejby-Tibirke-egnens særpræg, indsamle minder vedrørende egnens kultur og historie og oprette et museum som hjemsted herfor, udgive publikationer af lokalhistorisk interesse samt varetage naturfredningsopgaver.

§ 2. Medlemskab

Selskabet er selvejende, oprettet af en kreds af personer, der gennem deres tilknytning til egnen enten som fastboende eller som landliggergrundejere i kommunen har ønsket at gå aktivt ind for selskabets formål.

Selskabet står i øvrigt åbent for alle interesserede, der indtegner sig som medlemmer.

§ 3. Generalforsamling

Generalforsamlingen er selskabets højeste myndighed inden for de af vedtægterne fastsatte grænser i alle selskabets anliggender.

Den ordinære generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af juni måned. Indkaldelse med 14 dages varsel sker ved skrivelse til medlemmerne til de af disse opgivne adresser.

Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes med samme varsel, når bestyrelsen finder det nødvendigt – og skal indkaldes, når mindst 50 medlemmer skriftligt fremsætter ønske derom med angivelse af dagsorden og i dette sidste tilfælde senest på månedsdagen efter begæringens modtagelse.

Generalforsamling ledes af en af forsamlingen valgt dirigent.

På den ordinære generalforsamling skal dagsordenen være:

1. Valg af dirigent
2. Aflæggelse af beretning for det forløbne år
3. Aflæggelse af regnskab for det forløbne år
4. Forelæggelse af budget for året
5. Behandling af forslag fra bestyrelsen og forslag indsendt af medlemmerne senest inden 1. maj
6. Valg til bestyrelse
7. Valg af revisor og revisorsuppleant
8. Eventuelt

Afstemninger om de enkelte punkter skal ske skriftligt, hvis blot 10 medlemmer ønsker det.

For at afgive stemmer kræves personlig nærværelse og medlemskab i mindst 6 måneder. Simpelt stemmetal er gældende i almindelighed.

For ændringer i vedtægterne kræves dog $\frac{2}{3}$ majoritet af de fremmødte stemmer, medens beslutning om selskabets ophør samt ændring af § 1 og § 2 kræver, at mindst $\frac{1}{4}$ af medlemmerne er mødt, og at $\frac{3}{4}$ af de fremmødte stemmer derfor. Er generalforsamlingen ikke beslutningsdygtig på grund af de repræsenterede stemmers tal, men forslaget er vedtaget med $\frac{3}{4}$ af de afgivne stemmer, indkaldes straks – dog med 14 dages varsel – en ny generalforsamling, der uden hensyn til de mødendes antal afgør spørgsmålet med $\frac{3}{4}$ majoritet af de afgivne stemmer.

§ 4. Bestyrelse

Selskabets arbejde ledes af en bestyrelse på indtil 14 og mindst 7 medlemmer. 1 medlem udpeges af landliggersammenslutningen i kommunen. Så vidt muligt fordeles bestyrelsesposterne med halvdelen til fastboende i Vejby-Tibirke sogne og den andel halvdel til udensogns.

Valget er 3-årigt. Medlemmerne kan genvælges.

Sker der mellem generalforsamlingerne frafald i bestyrelsen eller antallet af valgte ikke er mindst 7, kan bestyrelsen, om den ønsker det, supplere sig med nye medlemmer, hvis valg dog vil være at forelægge til den nærmeste følgende ordinære generalforsamling til godkendelse.

Bestyrelsen, der konstituerer sig umiddelbart efter generalforsamlingen, vælger ved afstemning blandt sine medlemmer formand, 1 eller 2 næstformænd, kasserer og 1 eller 2 sekretærer og fastsætter selv sin forretningsorden. Den nedsætter selv de til de forskellige arbejdsopgaver ønskede udvalg.

Bestyrelsesmøde afholdes når formanden finder det fornødent, eller når mindst 5 bestyrelses-medlemmer kræver det – dagsorden skal angives.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen eller flere af medlemmerne inklusive formanden eller en af næstformændene er til stede. I tilfælde af stemmelighed gør formandens – og i hans fravær den fungerende formands – stemme udslaget.

Der udarbejdes efter hvert bestyrelsesmøde referat, der udsendes til bestyrelsesmedlemmerne og godkendes på det efterfølgende møde.

§ 5. Regnskab og revision

Selskabets regnskabsår følger kalenderåret. Regnskabet forelægges på den ordinære generalforsamling og skal være underskrevet af kassereren og formanden og revideret af den af generalforsamlingen valgte revisor.

§ 6. Formue

Selskabets formue bør være anbragt i børsnoterede værdipapirer eller i et anerkendt pengeinstitut og bør – så vidt muligt – være rentebærende.

Ved selskabets ophør tilfalder selskabets ejendele og eventuelle formue en fond, som oprettes til formålet eller en eksisterende fond, som bestyrelsen finder egnet til modtagelsen, geografisk begrænset til Vejby-Tibirke sogne. Den siddende bestyrelse kan formulere en fundats og formål indenfor nævnte geografiske rammer med henblik på generalforsamlingens endelige godkendelse i overensstemmelse med nærværende vedtægters § 3, sidste afsnit.

§ 7.

Selskabet forpligtes ved sin underskrift af bestyrelsens formand eller en af næstformændene og 2 bestyrelsesmedlemmer. Fuldmagt til kasserer til at modtage og kvittere for indbetalinger og til at betale indgåede forpligtelser gives denne af formanden.

§ 8.

Selskabet hæfter kun for sine forpligtelser med den selskabet til enhver tid tilhørende formue. Der påhviler ikke selskabets medlemmer eller bestyrelsen nogen personlig hæftelse.

Nærværende vedtægter er vedtaget på selskabets ordinære generalforsamling den 6. august 2000.

Vejby-Tibirke Selskabet – et kulturhistorisk selskab – har som sit formål at virke for bevarelsen af Vejby-Tibirke egnens særpræg, indsamle minder vedrørende egnens kultur og historie, oprette et museum herfor, samt udgive publikationer af lokalhistorisk interesse.

Selskabet er selvejende, oprettet i 1966 af en kreds af personer, der gennem deres tilknytning til egnen enten som fastboende eller som landliggere har ønsket at gå aktivt ind for selskabets formål.

Selskabet står iøvrigt åbent for alle interesserede, der indtegner sig som medlemmer.

Bestyrelsen 2001

Søren Nielsen, formand
 Mogens Christophersen, næstformand
 Keld Jepsen, kasserer
 Jytte Sørensen, sekretær
 Hans Kurt Jacobsen
 Benny Jensen
 Niels Jørgen Larsen
 Henrik Pøhlsgaard
 Elsebeth Riisager

Adresse:

Vejby-Tibirke Selskabet
 Postboks 21
 3220 Tisvildeleje

E-mail:

vts@wictor.dk

Æresmedlemmer

Gennem årene har

Vejby-Tibirke Selskabet

udnævnt følgende æresmedlemmer:

Christian Bek *udnævnt 1978*

Jan Valmin *udnævnt 1979*

Henrik Kraft *udnævnt 1982*

Anna Jensen *udnævnt 1985*

Sofus Jensen *udnævnt 1985*

Inger Wieth-Knudsen *udnævnt 1987*

N. P. Wieth-Knudsen *udnævnt 1987*

Marie Haagen-Müller *udnævnt 1987*

Liv Tvermoes *udnævnt 1999*